

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortúra 181. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogelnél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez csatolandók.

Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen a lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délel.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY” 1868. évi folyamára.

A „K. Közlöny” előfizetési ára:

Egy évre	12 forint o. ért.
Félre	6 „ „ „
Évnegyedre	3 „ „ „
Egy órára	1 „ „ „

Az előfizetési pénzek kiadó Stein János-hoz (bel-középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Kolozsvár, decz. 27. 1867.

Gróf Bethlen Gergely, a kolozsvári és kolozsmegyei honvéd-egylet tiszteletbeli elnöke, honvéd-ezredes, olasz kir. tábornok, a magyar hadi nagy érdemjel tulajdonosa, s az olasz kir. sz. Móricz- és Lázár-rend lovagja, minden igaz magyar szív bántára e földi lét viszonyai közül az örök nyugalom néma ölébe roskadt, s fájdalom! többé nem látandjuk öt nemzeti életünk sorompói közt.

A legbensőbb közrészvét, melylyel e derék, lelkes város lakói ravatalához siettek falaink közt elröppent végsohaját egy kegyeletben gyökerező búcsusohajjal viszonzni, Kolozsvár városa közrészvéte, tegnap adá át ünnepélyesen a csaták hősi fiának elhervadt tetemét a véghetetlen örök békének.

De fényes neve, példányszerű jelleme és a cselekvés terén szerzett érdemeinek emléke örökre köztünk marad, s maradjon és ragyogjon is nemes példa gyanánt késő nemzedékek előtt szüntűgy.

Férfi és hazafi volt a szó nemes értelmében, valódi, erőteljes és correct kifejezése a magyar tipusnak, rettenthetlen hős a csaták fergetegében, népszerű egyéniség a társadalomban, egy historiai név nymbusza alatt az erő és miveltég nemes szövetségben.

E név, s mindaz, mit a cselekvés terén hazafias áldozatkészséggel véghezvitt; a viselkedésságok, melyeket az 1848–9-ki magyar önvédelmi harc s a száműzés hosszú kinos évei alatt önmegtagadással kiállott, már át vannak adva a történelemnek.

S a történelem részrehajlatlan muzsája aranybetűkkel jegyzendi szép jellemrajzához, hogy ez egy egész férfi volt, ki, midőn a haza felett vészfellegek dördültek össze, midőn a harci kürt rivalált, s ágyúdörög rázkódta bérceinket, mindig elől rohant a fergetegben elragadó hazafi lelkesedéssel, s midőn a hatalom vaskarja alatt itthon minden tér eltiportatott, akkor egy testvéremzet, az olasz királyság szabadság-harcának viharai közé dobta magát a magyar katonai vezérsgének büszkén szárnyaló híréhez élő példával adni fényes magyarázatot.

A történelem nem feledendi följegyezni, hogy a magyar névnek külföldön is becsületet szerzett.

A történelem nem feledendi följegyezni, hogy noha a cselekvés embere volt, harc az eleme; de soha sem tartozott azok közé, kik szenvedély által ragadtatva, a haza sorsát kétes kísérletek által kockáztatni tán készek lettek volna akkor, midőn csalékony kilátások nyíltak s hívták fel a honvágytól gyötört bujdosó hősök tetteire.

A történelem nem feledendi följegyezni, hogy utolsó megjelenése is a közpályán egy fényes példája volt a hazafiai lelkiismeretesség s megfontolásnak, midőn a hazatértekor tiszteletére rendezett diadalmenet alkalmával felhívta látván magát arra, hogy a haza jobb sorsa iránti hitet elhomályosítsa: inkább lemondott a tömeg kegyéről s magyar szívével és ösztönösséggel felel meggyőződéséhez képest, hogy a haza sorsa — bárki mit mond — jobbra fordult, a kormányt bizalommal, érdemes hazafiak vezetik, az országgyűlés megnyugtató gondnal és hazafisággal folytatja munkásságát a törvényhozás terén, egyszerűsággal felhívta a bizalmatlanságra hajlandókat bizalom- és tiszteletre a magyar király, a magyar kormány és magyar országgyűlés iránt.

Férfias, nemes példák embere volt egész életében; férfias, nemes példával is végezte szép pályáját.

Az örök béke s nemzeti kegyelet szelmei örökdenek nemes hamvai felett!

H. S.

Pest, decz. 23. 1867.

A tegnapi ülésen a zsidók emancipációja volt azon első kérdés, melyben az egész ház felállása által „igen”-nel szavazott, az egy Patay István, Debreczen város híres képviselője, maradott ülve. Nem kell neki semmi emancipatio! Azért ül a szélső-balon?!

Az indemnyi kérdésre szintén az egész ház „igen”-nel szavazott a szélső-bal kivételével.

Most már a ház a kérdések odiosnán jó részt átesett, s ezutánra leginkább belkéréseink következnek, az egy honvédelmi rendszert kivéve, mely szintén élénk vitatkozás tárgyát fogja képezni, azon historiai viszony befolyása miatt, a melyet elhárítani nem egy pártnak, de az összes nemzetnek sem áll hatalmában.

Utóbbi hetekben a képviselők valóban az országházában laktak, ezen magyarországi urakat, ha meglepi a honvágy, vasmacsák-kal sem lehetne huzamosabban együtt tartani. A sürgetően elintézendő tárgyak halmaza vagy több időt követelt, vagy azt, hogy egy napból kettőt teremtsenek, s a képviselőház zárt tanácskozása az utóbbit választotta. E miatt rendszeren az utóbbi napokban az ülések reggeli 10 órától délután 4 óráig tartottak.

Ez idő alatt a kiegyenlítés műve befejeztetett, s az osztrák törvényhozás által is elfogadtatván, valészintűen haza-állami felelős minisztérium ma, vagy tegnap, ki lett nevezve.

Most a közös kiadásokra szükséges költségvetés következik, a melynek megszabása előtt egyik fél sem készítheti el országos budgetjét.

Erre a törvény értelmében a delegatiók vannak hivatva, a melyeknek megválasztása pár nap alatt fog megtörténni, mire mindkét országgyűlés azon időre szétbocsátatik, míg a delegatiók feladataikat megoldhatják, a mire három-négy héti időt számítanak.

Valóban ez is sok, a midőn a legsürgetőbb belreformok e miatt is újabb haladást szenvednek.

A haza minden részeiben epedve várják azon nagy csorbák kiküszöbölését, melyeket az absolut rendszer ejtett os intézményeinkben, melyeket néhol s legkivált Erdélyben teljesen és annyira felforgatott, hogy még ma is a legabnormisabb s legellentmondásosabb viszonyok közt áll.

Mindenki érzi s tudja, hogy ezeken segíteni akarnak is, fognak is; de az idő s a nagy közpolitikai tárgyak mind késleltetnek, holott a vízben fuldokolva lubiczkolónak minden szempillantás oly késő és oly kinos!

Remélünk lehet azonban, hogy a mint a delegatiók által a közkérdések végső csomói is feloldva lesznek, rohamosan fog a képviselőlet haladni azon kérdések megoldásával, melyek, mint belkérdések, megszokottabbak, s elintézésük körül a különböző pártárgyalatoknak kevesebb aggodalmait keltik föl.

Ha a tavasz nem hoz vihart hazánkban, remélhetjük, hogy belső szabadságunk részére dús csirákat fog a hajtani; remélhetjük, hogy hazánk reorganisatiojának legnagyobb része a jövő évben törvényhozásunk s saját kormányunk által végre fog hajtatni.

Az idő és tér kedvező eredményekkel biztat, annál inkább, mert sem a törekvés, sem a jóakarát nem hiányzik ott, a hol, mint döntő helyeken, kérdéseink megfordulnak.

Pest, decz. 21. 1867.

A „M. Polgár” idej. decz. 18-ki számában a „Hirharang” című rovatban a „K. Közlöny”-re vonatkozó cikket olvasok, melyben a „Közlöny” ideiglenes és rendes szerkesztője között különbség tétetik. Nem fogadhatok el magamra nézve oly bókot, mely legbensőbb elvbarátom kisebbitésére akarja

szolgálni. Igaz a „Közlöny” egy színvadi polemikába sodortatott, a mit én érdekere nézve mindig csekélynek, a közönségre nézve pedig kevésbé tanulságosnak tartok; erre azonban a „M. Polgár” által volt provocálva, s ez a végén nem a szerkesztőket, hanem bizonyos körvonalozott határokon túl, az illető színházi referenseket illeti, kiktől a tért, provocáltatás esetében, megtagadni nem lehet.

Azon elvi vitákat azonban, melyek a lap irányához tartoznak, s Halmágyi tollából folytak, részemről teljesen osztom, s azt hiszem, hogy a „M. Polgár” szerkesztője maga is, ha utángondol, egy pár eszmének, melyet L. L. név alatti írója, mint megannyi politikai absurdumot, felállított, azokban az obscurantismus oly tanát fogja fölfedezni, melyek a régi feudális rendszer collegialis kormányformák közé beillettek, de a melyek a modern államtudományokkal összhangzásban nem állanak, miután korunk szabadelvűsége a parlamentben a nép souverainitást az uralkodó souverainitásával egyenjogúnak állítja föl, s a polgári szabadságot kiválólag a parlament által ellenőrzött miniszteri felelősségekben helyezteteti. Rombolni a nép souverainitást bástyáit az által, hogy a parlamentet vegyes nemzetiségi s miveltégi elemekből álló municipiumok tuteursága alá helyezzessük, olyan, mely csak oly fejből eredhet, melyeknek látköre egy municipium szűk körén túl nem terjed.

Erdély kiválólag épsége és szabadsága, s az utóbbit képviselő magyar nemzetiség érdekében óvakodjék az ily tanoktól, s a midőn ezeket Halmágyi megróttá, lapunk elvei szerint cselekedett.

Mi szívesen kerüljük a polemikát, de a helytelen tanokat visszautasítani a haza köz-

bek, mint a hogy mi belátjuk, de ott van a közönség, a mely itél fölöttük, s azt fogadja el, a mit helyesebbnek talál. Igaz, hogy a közvélemény is végtelenül tévedhet, s az ily tévedések gyakran sodorták mély örvénybe, s a szabadság elvesztésébe a népeket; de ez aztán a közvélemény dolga. A publicista kimondani tartozik, a mit ő tanulmányozásai s észlelései alapján helyesnek s üdvösnek itél. A közönség aztán maga itéli meg, hogy minő zászlókat kövessen? Meg kell tehát jegyezmem, hogy ámbár Halmágyi barátom nem — a mint a „Polgár” állítja — az én nevemben, hanem rendszeren a maga nevében s névjegyei alatt szokott írni, ekkor nem adott oly cikket közre, melyet szívesen alá nem írnék, s hogy nem is fog adni olyat, arról engem tizenegy év alatt a publicista terén együtt tolytatott nehéz küzdelmünk alatt teljesen bebizonyult elvosságosságunk, s hasonló politikai s társadalmi felfogásunk biztosít.

A „M. Polgár” szerkesztője is munkált közöttünk, s úgy hiszem, két dologról meggyőződhetett: arról t. i.: hogy szerkesztőségünkben nézetkülönbségek nem léteztek, s hogy a „Közlöny”-t semmi más impulsus nem vezeti, mint az elveibe vetett tiszta meggyőződés. *)

Dózsa D.

Az elégtétel, mit hazánk egyik legkitűnőbb publicistája s a széklei főváros érdemes képviselője, Dózsa Dániel barátom, a fennebbi ünnepélyes kijelentésben szolgáltat, annyival becsesebb nekem, mivel — Isten látja — én azt nem kértem.

E szerint kötelességemet nem rosszul teljesítettem, midőn a „M. Polgár”-t bátor voltam három kérdésben, u. m. a municipalis jog, a baloldali álláspont, s a nemzeti souverainitás kérdéseiben figyelemztetni, hogy se nem szabadelvű, se nem baloldali, se nem alkotmányos, hanem absurd okoskodások közönyévé válik, ha olyan tulságos idiosyncrasiával zakatol mindazellen, a mi jobboldali pártideológiának talán elönyére lehet.

Gondolom: a legtöbb, a mit azon laptól az országgyűlési többség s abból keletkezett hazai felolós kormány iránt várható, az, hogy legyen kerlehetlenül igazságos, de igazságos, a legkevesebb, hogy legyen eredetileg kitűzött baloldali álláspontjához kétértelműség nélkül hű, s mindössze csak arra kívántam hatni, hogy kövessze a „Hon” nyom-

*) Mult számunk már sajtó alatt volt, midőn a posta meghozta.

dokait s legyen a Tisza és Ghicz-féle párt orgánja, s nem semmi egyéb.

Saját elvétett tetteire hivatkoztam, saját párt-érdekeire figyelmeztettem a „M. Polgár”-t s mindig nyitva hagytam neki az utat, hogy a „Hon” álláspontjához való szoros ragaszkodását kijelentsse, s eloszlassa az eszmezavart, mit — bizony nem a jobboldal, hanem a balközép érdekeinek rovására — a „Magyar Ujság”-ból kiollózott vezércikkeivel s absurd okoskodásaival itt ott elődézett.

Özvéstelenből nem teljesíthetem kötelességemet, mint jobboldali meggyőződés embere, s e lap ez idők szerinti szerkesztője.

Hogyan teljesítette kötelességét a „Magyar Polgár”?

Ugy, hogy fogta magát s megharagudott; és szellemtelen nyilvántartási cikkeket adott vezércikk helyett; siralmas panaszkodással töltte el a levegőt, hogy mióta én szerkesztem e lapot, azóta vele csak félvállról, nagy úri göggel beszél a „Közlöny”; hogy én rágalmozom isten tudja miféle forradalmi irányval; engedjem meg, hogy ő is hazafi legyen, mert hazafiság tekintetében én nem állhatok felette, csak mellette (a mit soha sem is vitattam); ugy mutatom be őt, mint a ki „a legaljasabb (!!!) visszaélést követi el, midőn a baloldali organumának vallja a „M. Polgár”-t a nélkül, hogy a baloldali tudna valamit róla” (irgalmatlan ferdítés!); s végül appellált e lap felelős szerkesztőjére, kinek én „tudta nélkül” értds: nézeteivel ellenkezőleg irányzom e jobboldali pártlapot ellene (a mit fényesen megegyezik a fennebbi kijelentés) stb. stb.

Persze ez mind a dologra tartozott, s egyéb semmi sem! E pusztá állításokon, részvétbészítő panaszkodáson kívül, a baloldali pártálláspont érdekében s azon lap pártirányának correct megszabására s (a mit őszintén óhajtottam) erkölcsi tekintélyének szilárdítására, valamit felhozni nem tudott.

Igazán emelkedett hangon, hogy a gones negas, azaz: — egy baloldali szónok által parlamentarissá sanctionált magyar példabeszéd szerint — egyébről beszél Bodóné, mikor a bor árrát kéri!

S én ha nem is aféle „úri göggel” — a minőre hivatkozással a „M. P.” a kereskedelmi és kézműiparos osztályhoz tartozó érdemes polgártársaink előfizetési hajlamát akarja csiklandozni — de mindenesetre némi joggal kijelenthettem volna: „a szellemi pauperismus ilyen manifestatioi után a „M. Polgár”-t a journalistikai vitaközlés terén megbukottnak tekintem, s ezután vele többé szóba nem állok!”

E helyett azonban ismételve egész türelemmel s jó kedéllyel felhívtam: ne tegye magát nevetéssé, mutassa meg jövő számában, hogy tud valamit a dologra is szólni.

Nekem adressált második cikkében aztán meg is kísérté, s végre célt értem, mert közelebb jön a tárgyhoz.

Lássuk és bámuljuk revelatioit!

Először is — hogy ezuttal legalább minél objectivebb hangon kezdje — kijelenti, hogy csak azért felel hetek mulva, mert a szerkesztő urnak „sokkal kevesebb ideje van Halmágyi ő méltóságával vitázni, mint hibetők.” — (Ily souverainhangon K. Papp Miklós úr szól hozzám, ki mindössze egy év óta lépett a publicista terére, s ki ugyancsak felfogadta lapja első számában, hogy jel-szava lesz: nem ki, de mit! Nő, de se baj! hiszen ez is a dologra tartozik.)

Erre aztán a feltett kérdésekhez szól.

„Retrograd szabadelvűség” című cikkemre azt feleli, hogy nem jól olvastam ki okoskodásaimból, mintha Kolozsvár városa képviselő testületétől meg akarta volna tagadni a politizálás jogát; ez agyrem; csak megróttá a képviselő testületet, hogy helytelenül járt el, midőn a választó polgárságot az ismeretes jegyzőkönyvi határozattal ellenséges táborba osztá; politizáljon, de ugy, hogy ne sértse azokat, a kiktől mandatumát vette.

Ennyi az egész! s ebből kitűnik az, hogy K. Papp Miklós úr maig sem ismeri az „ismeretes jegyzőkönyvi határozatot”, mely semmit se foglal magában egyebet, mint felmerült panaszok folytatását jövőre aziránt, hogy a választók szavazati-jogának gyakorlata minden pressio s zavar nélkül történhessék; egyszerű utasítás a közrend fenntartására hivatott közeg részére. Mi joga állítja, hogy ezzel a városi képviselőtestület megsértette azokat, a „kiktől mandatumát vette”? S valjon miféle mandatumot vett a városi képv. testület az országgyűlési (!) képviselőválasztásra jogosultak körétől? Semmit! Ha vett, akkor azt csak az

Összes városi közönségtől vehette, s a ki a
communitást színtugy az országgyűlési képviselő-
választó (quasi) kerület kifolyásának tekintti, az
csakugyan nem olvasta a magyar közjognak még
czimlapját se, pedig arra csak „érkezhetnek” az,
ki egy politikai pártlapot akar szerkeszteni, ki az
országgyűlési többség politikáját bírálni, s a ma-
gyar királyi miniszteriumot korholni hivatva érzi
magát.

A mi a „M. P.” álláspontjára vonatkozó kér-
dést illeti, erre is felel, így: „akárhányszor (?) ki-
jelentettük, hogy miután a szélső baloldali-
nak nálunk nincsen organuma, kényte-
lenek vagyunk ugyan helyet adni, de mindig
szerkesztésügi megjegyzéssel tesszük.” Ha azt hi-
sz, hogy ez megtámadhatlan logika, s hogy ezzel
nem a Bösörményi, hanem éppen a Tisza-pártnak
tesz szolgálatot, ám lássa; érintetlen hagyom, va-
lamint azon kijelentését is, hogy Kossuth leveleit
„historiai documentumoknak” tekintti, s
csak mint olyakat közli, csupán annyiban érintem,
a mennyiben részemről a nagy önszámúzott publi-
cisticai leveleit nem hittem csak „historiai docu-
mentumok” gyanánt tekinthetőnek; végül azt
kérde: mikor vált el a „M. Polgár” a „Hon”-tól,
minő elkülönbséget vett észre a „Közöny” a „M.
Polgár” és a párt pesti organuma közt?

Nyílt kérdésre nyílt felelet:
Az összes magyar hírlapiradalomban csak két
lap van, melyeknek a saját mostani szabad moz-
gása mellett, minőt Európa legtöbb államai irigye-
lhetnek, sajátjára van politikai közlemény miatt, s
e két lap, uram, nem a „Hon” és „M. Polgár”,
hanem a „Magyar Ujság” és a „M. Polgár”. A
„Hon” soha se tette magáévá a váci levelet; a
„M. Polgár” is hiszem, hogy figyelemtelenségből
nyomatta után, de nem ártana semmit a balközép-
nek, ha bevallná már tévedését.

Ifj. Kossuth Lajos (Todor) levelét a „Köz-
öny” a „Hon” ismertetése szerint hozá, a „M.
Polgár” forrásul ismét a szélsőbaloldali orgánát
használá, s ne beszéljen „szerkesztői megjegyzés”-
ről, a mi nincs, azaz: nem tartalmaz óvást a bal-
oldali pártszempont érdekében.

Többeket is hozhatnék fel. De végzem, s
végzem azon óhajttással, hogy domborodjék ki a
„M. Polgár” határozott baloldali politikai pártlappá,
s adjon Isten az új évben több praenumerant neki,
hogy a szerkesztőség és kiadó hivatal ne terhelje
egyiránt a szerkesztő vállait, s „érkezék a „Köz-
öny”-nyel nem haragudozva s személyeskedve, ha-
nem jó kedvvel és komolyan vitatkozni a napi kér-
désekre felett!

Halmágyi Sándor.

**A szász nemzeti universitás felirata
a m. kir. miniszteriumhoz.**

Magas kir. magyar Miniszterium!

Az erdélyi szász nemzet mindig egyik leg-
szébb jogának tekintette azt, hogy neki meg van
engedve, nemcsak egyes tagjai, a székek és vidé-
kek, hanem, mint egész s egyesülve, a nemzeti
universitás által kifejezést adjon meggyőződése, re-
ményei és óhajttásainak a kormány magas és leg-
magasb közegei, valamint az Uralkodó legmagasb
trónja előtt is. E jogában országos törvények, leg-
magasb rendeletek megállapították az universitást.

A nemzet minden alkotmányos köreit mély
elzomorodás érzete rázkódtatá meg, midőn ez év
kezdetén a nemzeti universitás összehűlésének útjába
akadályok gördültek; de a legelőkelőbb örömszózat
hangzott fel, midőn a magas belügyminiszterium-
nak f. év szept. 1-jén kelt rendeletében ez akadá-
lyok többé nem létezőknek nyilvánították.

Magas kir. Miniszterium! Az erdélyi szász
nemzet az ő örökös jogszerű Uralkodója óhajttása
és akarata irányában nem szokta megtámadni a bi-
zalmat, mely alkotmányos államokban is a fejedel-
met s népeket egyedül fűzi az idővs törekvések-
hez. A századok hosszú során át, mely őket a ma-
gyar korona oltalma alatt találta, a szász nemzet-
nek sok alkalma volt, tényekkel bizonyítani be, hogy
saját jogaihoz ragaszkodása soha sem csorbitotta
a hódolatot, mely a fejedelem és állam törvényét
Isten és jog nevében megilleti.

Igy e nemzet a legmélyebb kegyelet-érzeté-
vel fogadta a szavakat, melyeket ő Felsége, legke-
gyelmesebb Császáruk és Királyunk 1866. apr.
19 ki éziratában ahoz intézni méltóztatott, s melyek-
ben azon várakozás fejeztetik ki, miszerint „a szász
nemzet századok óta tanusított és elismert loyali-
tása ő Felségének Erdély államjogi viszonyai ren-
dezésére vonatkozó atyai szándékait bízalomtel-
jesen támogatni fogja.”

S a kegyelet ezen érzése odaadó bizalom-
má fokozódott, midőn ő Felsége ugyanazon kéziratban
a szász nemzet „törvényes intézményei és jogál-
lása fenntartását illetőleg” újabban legkegyelme-
sebben biztosítani méltóztatott.

Az ő Felsége bizalma által küldetett s a nem-
zet bizalma által is fogadott magas kir. magyar fe-
lelős miniszterium, azon örök igaz alapelvén fog-
va, miszerint az államok és népek életében mara-
dandó állapotok megállapításához nem elég a té-
nyek állapítása, hanem hogy csak a legnagyobbak
és legkisebbek hasonló törvény iránti hűsége nyújtja
a legkeményebb ragacsot (kitt): meg tudta szilár-
dítani a szász nemzet kebelében a bizalmat, hogy

a monarcha világstieljes szavához képpst, hogy a
nemzet amaz intézményei és ama jogállása, mely-
nek alapelveiben az fennmaradásának legbiztosabb
védvét találni megszokta, a nélkül, hogy azáltal
bármikor akadályoztatott volna az állam törvény-
szerű fejlődése, a jelen legmagasb kormányközeg
oltalmának is örövendhetni fog.

Természetes, hogy ezen tapasztalat s az ab-
ból keletkezett bizalomérősből képpst a szász
nemzeti universitás, mihelyt az illető tények tuda-
tához jutott s első összegyűlése alkalmával az új
alkotmányos életnek a magyar korona tartományai-
ban egy felelős miniszterium életbeléptetése s a ki-
rály megkoronázása által lett inaugurálása után,
öszűnözve érzi magát kijelenteni, hogy nemcsak
az Uralkodó felhívásának engedelmességgel, de már
is a hála érzetétől eltelve maguk a korona jeleni-
legi magas tanácsosai iránt, kötelességének ismeri,
hogy a bölcsesség és igazságossággal kormányzó
kir. miniszteriumhoz szorosán csatlakozva, tövényes
hatáskörén belül remény- és bizalomteljesen közre-
működjék azon építmény felállításánál, melynek oly
sokféle adományokkal megáldott hazánk népeit a
békés verseny, szabadság, míveltség és jólétben
egy mindenképpen kibékítő célra kell egyesítenie.

Adjá Isten azt és ezen munkához árasztza a
magas kir. miniszteriumra is legbővebb áldását!

Ezen felirat a szász nemzeti gyűlés deczemb.
21-ki ülésében en bloc elfogadtatott, a többség nem
akarván tért nyitni a szabadelvű kisebbségnek, hogy
hozzászóljon, s utoljára még többséget beletésszen.

Az ifjú szászok közönye, a „Sieb. Blätter.”
helyesen jegyzi meg, hogy azon felirathoz nem az
megfigyelendő, a mit ott az universitás mond, ha-
nem a mit nem mond.

Dualismusról, unioról, 1848-ról még csak szó
sincs ebben.

Az egész igen ó-szász és — a mi nem tréfa
— foederaliticius szagu, ravasz elmeszülemény.

Hozzá fogunk szólni közlebből.

H. S.

**Válasz „Bányászatunk érdekében”
című cikkre.**

A „M. Polgár” 87. számában „Bányászatunk
érdekében” cím alatt egy cikk jelent meg, mely
— habár azon körülményről fogva, mert szerkesz-
tője jónak látta nevét elrejteti, a hozzá kötött re-
ményemet lelohasztotta is — mégis czime elég hang-
zatos volt, hogy bennem, mint éppen dézsaknai só-
bányász hivatalnokban, a „bányászatunk érdekében”
kiadott tídvös nagy eszmék megismerhetésére vá-
—

S ime! nem találtam benne sem szakismeret-
tet, sem tárgyavatottságot, hanem igen személyes-
kedést és czélzatos vádaskodást éppen a
dézsaknai sóbányahivatali változásokat illetőleg.
De ez nem is lehetett másképp, mert hisz cikkíró
maga bevallotta, hogy ő nem bányász; hogy azo-
kat, melyeket irt „Dézsán átutaztában” hallotta!
Kitől? ez az ő titka! Elég az, hogy „átutazó” elég
genialitással bírt arra, hogy „közlebből Dézs kör-
nyékén járva” nem bányász létére is „bányász-
tunk érdekében” inspirált reform-eszmékkel terhel-
ten térjen haza íróasztalához, s hozzon napvilágra
egy subjectiv vádiratot! De mikor ez oly jó viz
volt malmára a magyar alkotmányos kormány ellen
(ki tudja miért?) magát expectorálni!

Feltűnő cikkíró azon naivsága, mely szerint
azután, hogy Rösner osztálytanácsos úrnak még
nevét is csak úgy találgatolag írja ki, mégis ennek
nem csak személyes mulját, (ebből kibagya azt,
hogy ez mint hazafi bányászt a selmetzi bányák-
nál sokáig hivataloskodott) és jelenét, hanem még
kiküldetésének czélját, és eljárásának mozzanatait
is részletesen képes volt elsorolni, de
sőt mulja és érdemei fölött még bírálatot is mon-
dani. Hogyne, mikor egy ide aplicált élezes mon-
dással a magyar miniszteriumnak is lehetett egy
vak úttest adni! *)

Azonban a megtámadott nem szorulván véd-
íratomra, én is elhagyom cikkíró további jellem-
zését, és áttérek magára a „bányászatunk érdeké-
ben” irt cikknek elemzésére.

Ha jól fogtam fel ezen óminosus cikk inten-
tíóját, ebben vörös fonalként két főcél buzódik át.
Elsőször, a magyar miniszteriumot megtámadhatni;
és másodsor, a bányászok személyes ügyeiben
mint kegyes protector fellépni. Főútséges talán
itt mondanom, hogy ez utóbbi hasonlít a majom
szeretetéhez. Elég az, hogy ezen ezélok eszközül
két súlyos, de hamis vád lön felhasználva: 1-ör,
hogy Rösner úr az országos bányaignazgatóság
„legalkotmányellenesebb” tanácsosát vette maga
mellé, és 2-or, hogy az idevaló bányagyóty, mi-
előtt a vizsgáló bizottmány batározatot hozott volna,
vagy csak véleményét nyújtott volna is be, a bány-
aignazgatóság mellözésével, és a nélkül, hogy ezt,
vagy legalább a vádlottat kibagytta volna „esu-
pa vádaskodó feladás” következtében hiva-
—

*) S ez valóban nagy virtus, okkal ok nélkül ismételni
a magyar miniszteriumot. Természetesen ehez mindenkinek
joga van, még azoknak is, a kik a provisorium alatt kukkanni
sem merék az akkori kormány ellen; joga van, mert hiszen ez
a mi kormányunk és vajmi nagy átok az némelyeken, hogy
nekiik semmi sem jó, a mi a miénk, ha még egyszer oly sa-
badelvű és türelmes lenne is, mint a jelenlegi magyar minis-
terium.

talából felfüggesztette, és helyébe „egészen ifjú”
egyént nevezett, ki eddig az érczbányáknál volt
alárendelt állomásban, s tán még sóbányát is alig
látott.

Különös, hogy Dézsán „átutazó” praetendált
ösmereténél fogva nem tudta, hogy az akkor itten
volt, és legalkotmányellenesebbnek állított bány-
tanácsos, mint ő s székely születésű egyén,
általában éppen mint alkotmányos érzésű ösmere-
tes úgy a bányász mint a polgári körökben is. De
még különösebb az, hogy midőn „átutazó” ez által
hebizonyítatlan czélzatos vádat emelt, később még
is fölajdúl, s csupa vádaskodó feladásból bekövet-
kezettnek állítja a dézsaknai bányanagynak hiva-
talbóli felfüggesztését. Hiszen ha már „átutazó”
azt tudta, hogy a bányanagy vizsgálat alatt volt
akkor, midőn osztálytanácsos úr ide érkezett, jó
lett volna azt is tudnia, hogy ezen vizsgálat Rös-
ner úr ide érkezése előtt már 10 héttel megindítva,
s úgy a vádaskodók, mint vádlott is, terjedelmes
jegyzőkönyv mellett kihallgatva, s ezek alapján a
kiküldött bizottmány által elég adat volt beszerezve
arra, hogy a hivatalbóli felfüggesztés az ilyenmő
ügyekben fennálló szabványok értelmében elrendel-
tessék, és pedig az orsz. bányaignazgatóság-
nak nem mellözésével, hanem éppen
kiadott rendeletével.

A mi pedig az ifjú embernek (ki csak 40 év
felé jár) helyettesítését illeti, átutazónak szintén jó
lett volna tudnia, hogy azon ifjú ember, mint ilyen,
már bonvédítstként vett részt a m. hadjáratban,
s ezután végezvén a selmetzi bányász-akadémiát,
— a hol mindenki a bányászat minden ágazataiban
tűzetes oktatást szokott nyerni arra, hogy ennek
alapján képessé legyen bármely bányász állomás
betöltésére, — talán éppen 1848 miatt volt kényte-
len az érczbányászatnál alárendelt állomásban több
éveig hivataloskodni; jó lett volna továbbá azt is
tudnia, hogy minden bányász hivatalnál meg van-
nak bizonyos szolgálati utasítások és szabványok,
melyek mindenkinek irányul szolgálnak teendőiben,
még a „nevezetes sóbánya igazgatóságnál is.”

Talán jobb lett volna ezt az egész tárgyat
csak is bányász emberekre hagyni! hadd igazítsák
ők el „sérlemkeiket”!! ha vannak. Mit gondol „át-
utazó”? Én ezt gondolom!

Dézsakna 1867. decz. 15-én.

Csengeri.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése decz. 21-én.

Elnök több — időközben beérkezett — kér-
vényt tartogatott elől.

Következett a napirend, t. i. a vám- és ke-
reskedelmi szerződésre vonatkozó törvényjavaslat
feletti végleges szavazás.

Mihályi Péter olvassa a szerkezetet, a mely
felállás útján történt szavazás által tulnyomó
többséggel véglegesen elfogadtatott.

A jegyzőkönyv azonnali szerkesztésével a
jegyző megbízottat, hogy azt Radich Ákos még
a mai főrendi ülésbe átvihesse.

Beniczky Gyula olvassa a ház költségve-
tését december hóra, a mely elfogadtatott.

10 percznyi szünet után

Hitelesített a mai ülésnek a vám- és ke-
reskedelmi szerződésről szóló törvényjavaslata vo-
natkozó jegyzőkönyve.

Ezután a ház zárt ülésé alakult.

A főrendiház ülése decz. 21-én.

Elnök Majláth György országbíró felszó-
laltatára b. Wenckheim belügyminiszter megbízatik
a Felséges asszony születésnapja alkalmából a ház
szerecsenkönyvét átadni.

Radich Ákos a képviselőház ízenetét nyújtja
át a vám- és keresk. szerződéssel együtt. Áttétetik
a 15 ös bizottsághoz.

Olvastatik a törvényjavaslat az állam-
adósságok után a magyar korona országai által
vállalendő évi járulékról. (Mit jövő számunkban
közlünk.)

A törvényjavaslat beltartalmát és módosított
szerkezetét a főrendek felállással elfogadván, elnök
a szabályok értelmében névszerint szavazásra szó-
lítja fel a házat. E szerint 68 szavazattal a tör-
vényjavaslat elfogadtatik.

B. Majláth László, helyettesített jegyző,
olvassa Maros-Vásárhely képviselő-testülete átiratát
a kolozsvár-vásárhely brassói vasatvonallal érdekében
a közlekedési miniszter ő nagyméltóságához, mely
tudomásul vétetik s elnök által a főrendeknek pár-
tolólag ajánlatik.

Ezzel az ülés eloszlik.

Levelezés.

Alsó-Fehérmegye. Nagy-Enyed, deczemb.
10-én, 1867. — Miután a november 26. és köv-
kező napjain lefolyt közgyűlésről a hivatottabbak
tartózkodnak értesíteni az olvasó közönséget, egy,
még e téren ujjozok, bátorodik avatatlán tollával,
bárha halványan is, előadni az ott lefolytatott.

Legelőbb is a főispán Klopotivai Pogany
György ő mlga székét elfoglalván, rövid, de esi-
nösen előadott beszéddel nyitja meg az ülést s üd-
vözlé a nem nagy, de meglehetősen számmal egybe-
gyűlt bizottmányi tagokat; meggyénkben nem az a

szokás, mint a több testvérmegyékben, hol a főis-
pánok nem tartják magukra nézve lealázónak, sőt
kötelességüknek tekintik, saját aláírásuk alatt szép
styllal fogalmazott levelben udvariasan hívni meg a
bizottmányi tagokat, beleszöve a teendők program-
ját, mire egybehívatnak; meggyénkben a különben
is felette elfoglalt szolgabíráknak rendelik meg,
hogy a járásaikban lakó bizottmányi tagokat érte-
sítsék a gyűlés napjáról, programról pedig szó
sincs, hallszott is ezért a panasz, mert sokan csak
a lapok útján vagy véletlenül jutottak a gyűlésnek
tudomására, többen meg sem hívatván, azért meg
sem jelentek; az Enyeden helyitt lakó bizottmányi
tagok értelmesbjei szintén csak lapok és helyt la-
kások folytán merített tudomás után, a nagyobb rész
pedig a városi négy tizedes útján házról-házra szo-
kott értesíteni, s ezek is főleg akkor, mint egy
kis malitiával megjegyeztetett, midőn a szavazás-
nál szükség van reájok. Még a provisorium idejé-
ben hallottam, midőn egy párszor a bizottmány,
mint akkor nevezték: ad hoc egybehívatott, hallot-
tam egy bizottmányi tagtól azon aggályt, mikint
könnyen megtörténhetik, hogy vagy egy észélyte-
len provisorius szolgabíró az ily módon berendelt
bizottmányi tagokat még bekísérteti, de szerencse,
ezek ennél észélyesebbek voltak.

Bocsánatot kellett kénem e kevéssé unal-
mas intermezzóért, melyet mégis szükségesnek lát-
tam azért beleszólni, hogy illetékes helyen, okulva
ezen eljárás fonákaságáról, jövőre ildomosabb eljá-
rást kövessenek.

Az előbbi megnyitó beszéd után olvastattak
a m. kormányi rendeletek.

A m. kormány az azon intézkedése, melynél-
fogva a megyei pénztárnok mellé egy előbbi ál-
lomás rendszeresített fizetéssel állandósítottatik, tuda-
másul vétetett egyszersmind pedig a házi pénztár-
nak 1848 előtt évtizedeken keresztül sikertelenül
szorgalmazott ily útoni felállítására élénk örömet s a
kormány iránt bizalmat keltett, azonban a pénztár-
nokokra nézve leküldött utasításnak két pontja né-
mi s különösen az egyik élénkebb vitát eredmé-
nyezett. Az egyik pont, mely a megyei pénztárban
letéteményezett összegek utáni illetéket az állam-
pénztárba fizetni rendeli, sérelmesnek állítottatott s a
bizottmány ezen pont iránt a m. kormányhoz fel-
írást határozott, melyben annak megváltoztatását
kéri; a másik pont a pénztárnok és ellenőr által
adandó biztosítékok ezeknek évi fizetésük erejéig
rendeli készpénzben, státus-kötelevényben, vagy
betáblázás útján, többen az adandó biztosítékok
ezeknek összes vagyonára betáblázás útján kiter-
jeszteni kívánták, s noha számosan voltak, kik ez
ellen nyilatkoztak, részint mivel a m. kormány ál-
tali kiadott utasítás meztározatására a megyei bi-
zottmányt illetékesnek nem tartották, részint mivel
a javasolt változtatás által a szabad választás meg-
szorítását hitték, a morális biztosítékok legfőbbnek
állítván, részint mivel az egész vagyonnak lekötése
által a pénztárnokok hitelét ezen pénzszűk világ-
ban tönkre téve vélték — hasztalan, mert a vitat-
kozás kimerültével a bizonyos többség kivethető
nem lévén, felállás útján szavazás által az egész
fekvő vagyonnak betáblázás útján biztosítékul le-
kötése határozottat, a többség abból indulván ki,
hogy a m. intézkedésnek intentiója ezáltal legke-
vésebb sem sértetik meg, minthogy a szövegben a
legalább is szó előfordul, mely kifejezés na-
gyobb biztosítékokat nemcsak nem tilt, de sőt meg
is enged, továbbá ezen kifejezés által azon törek-
vés szembeötlő, hogy az évi fizetést legalább is
előre cautio kívántatván, így a csak ennyi biztosí-
tékokkal bíró alkalmas egyéniségek a pénztárnok-
ságtól elzárva ne legyenek.

A m. kormány az azon leirata, melyben a
mult gyűlésből királyné ő Felségének hódolatteljes
nyilatkozat terjesztetett fel, Felséges asszonyunk
által kegyes köszönet kifejezése mellett tudomásul
vétetett, a rendek részéről felállva háromszoros él-
jenzéssel fogadtatott.

A cultusminiszternek az iskolák szervezése
tárgyában kiadott ismeretes körirata élénk tetszé-
ssel fogadtatott, mely Szathmari Károly tanár által
lelkessül meleg szavakkal tett előterjesztés folytán
még fokozódott, s így e czélna minden vallásfele-
kezet tekintetbe vételével kiküldött szakavatott egyé-
nekből álló bizottmánynak az alkalmazás iránti terv-
készítés végett kiadatott.

Királyi biztos ő nmlga tudatja, hogy a me-
gyei bizottmánynak hozzá intézett tiszteleg s bizal-
mat kifejező feliratát kedves tudomásul vette, s ezért
szíves köszönetét fejezi ki, — örömdetes tudomá-
sul vétetett.

A tisztségi jegyzőkönyvek megvizsgálására
még az első napon kiküldött s a második napon
tudósítását meglevő bizottmány jelentéséből saját-
lattal győződve meg a megyei bizottmány, mikint
tisztségi ülések tartatni nem szoktak, s tisztségi
jegyzőkönyv nem is létezik, mert a headványi pro-
tocollumot, melyre hivatkozás történt, ilyennek ven-
ni nem lehetett, ugy ennek folytán arról is, mikint
e szerint nem alkotmányos tisztviselők, hanem a
bureauk részére hivatalnokokat, referenseket válasz-
tott, ezen eljárásért a tisztségnek jegyzőkönyvileg
kedvelenséget jelentvén ki, meghatározza, hogy
jövőre tiszti ülések tartassanak, arról jegyzőkönyv
vitessék, melyből a tisztek eljárásáért felelős me-
gyei bizottmány meggyőződhessek, hogyan járt el
teendőiben.

Ezzel kapcsolatban szintén tudomására esvén a megyei bizottmányoknak, mikint a törvényszéki elnökséggel megbízott megyei főbíró s az alkotmányosan megválasztott megyei törvényszék szintén alkotmányos sérelmeket idéztek elő, midőn a megyei bizottmány híre és tudta nélkül felsőbb hatóságtól személyzettszaporítást kértek, s ezekre egyének ajajoltak; továbbá, midőn egy főbejáró keresetben a választott bírák jelen nemléte mián a kellő szám hiányában idegen bírákat bíráskodtatott a megye területén, ezekért a megyei bizottmány szintén kedvetlenségét jelentette ki s utasítá a törvényszéket jövőre hasonló esetek elkerülésére.

Az ezen határozat közben kifejlődött vitakozás folytán nem mulaszthatja el tudósító azon kedvezőtlen észrevételét megtenni, hogy Alsó-Fehérben, a hajdanában vezérzászlót lobogtatott megyében az alkotmányos élet nehezen akar lábra kapni, s hogy szinte általánosan kedvezőtlen benyomást tett, hogy sem a közigazgatás, sem a törvénykezés élén álló megyei tisztviselők részéről a közigazgatás és törvénykezés állásáról semminemű jelentés nem tétezt. Továbbá sajnálattal kellett észlelni, hogy alkotmányunk 19 évig szünetelven, az ifjabb nemzedék avatatlan a régi gyakorlatban, a régiek pedig ezen hosszú idő folytán vagy megfeledkeztek, vagy meg akartak felejkezni arról. Midőn maga e megyének 1848 előtti időkből hosszas évekig volt s magát érdemesített főispánja, a tiszti gyűlések tartását s a tárgyaknak azokban ellátását a változott viszonyok s szaporodott teendők mián gyakorlatilag majdnem kivihetetlennek állítja, két jegyzőkönyv viteléről tudni nem akart, s egy e megyében régebb aljegyzőséget vitt, különben köztisztvisletben álló egyéniséget felhíván tanuskodásra, hogy aljegyzősége idejében hány jegyzőkönyvet vitt, ez határozottan egyet állított, holott senki sem állította, hogy két jegyzőkönyvet kellene vinni, mert a második jegyzőkönyv, mely a kiküldött bizottmányoknak megvizsgálásra adatott, s melylyel a dolgot zavarni kívántak exhibitumum protocollum lévén, jegyzőkönyvnek nem, csak is igatatókönyvnek nevezhető; s felhívott megtoldván állítását azzal, hogy gestionis protocollumnak, a hogy régen megyei emberek a tisztségi jegyzőkönyvet nevezték, hírt sem hallotta, ezen tanúságfelhívásra Sz. K. tanár úr közhelyeslés közt igen találatlag figyelmeztette a főispán urat, hogy tanukak jó lesz nem hivni fel, mert a mult bizottmányi ülések tartama alatt is, midőn az e megyében cumulatius megválasztani szokott szolgabíráknak járásonkénti elhelyezése forgott szóban, a főispán úr tanukat hívott fel, kik az elhelyezést a főispán hatáskörének fenntartottanak nyilvánítták, s pedig ezáltal a megyei bizottmány, mint azóta hiteles meggyőződés szerzett, tévútra volt vezetve.

A megyei szükségletre kívántató költségek iránt készitendő számítások megkésztetésére és beadására még az első napról egy bizottmány küldetvén ki, ezen bizottmány munkálattal beadt, mely szerint a megyei szükséglet körülbelül 108 ezerre rug, az utazási átalányok eltérésével a tisztviselők jelentékeny fizetés emelésében részestulnének, jlesen a főbírák 1300, alispánok és főjegyző 1000, szolgabírák fizetése 800 forintra emeltetnek. Emelkedett ugyan ezen fizetésszaporítás ellen éppen a jelen nyomasztó korszakban, midőn a nemzetre több nemű és súlyos terű nehezedik, melyek alatt lerokadásától is tartani lehet — gazdálkodásra intó szöveg; de, mint népszerűtlen, elhangzott, noha jó, ha a megyék a hivatali állást nem teszik modus merendivé, s a tisztviselők sem keresik azt, mint életmódot; de van ennek még más kényesebb oldala is, melynek szellőztetése nem hirlapi térre tartozik.

Török Antal megválasztott alispán visszaléptére fűréssebe jött alispáni állomásra a kijelölés megtörténvén, a jelöltek közül A. B. úr, ki e megyében nem nagy népszerűségnek örvendez, s ki nek már ezen díszes állomásra történt helyettesítése is nem csekély ellenszenvvel találkozott, a reá gyakorolt morális pressio következtében magát a candidatióból kivonata.

Itt ismét kénytelen tudósító jelezni, hogy minő sajnos eredmény az, midőn a közvélemény provokáltatik s midőn a megyei főispán a közbizalmat oly könnyen kockáztatja, ha a közvéleménnyel kormányozni nem akar, előtte nagyon is tudva volt a forcírozott egyéniségek népszerűtlensége, ugyanis módja volt meggyőződni arról a mult megyei bizottmányi gyűlés alkalmával, midőn a tiszti állomásokra kijelölését megtette, s az óhajtott egyének nevei felolvasása után lön általános éljenzés, s az alispánok szintén, mint a főbírók, felkiáltás útján választattak meg, midőn pedig A. B. úr neve, mint alispáni jelölté, felolvasatott, lön általános gúnycsaj, — de hogy meg is győződött, kétségen kívül, mert hitelességgel bíró elő tanu állítása szerint, midőn ezen népszerűtlenségre figyelmessé tetetett, kijelenté, hogy a közigazgatás rováására a közvéleményt figyelembe nem veheti.

(Folytatása következik.)

Udvarhelyszék, Olasztelek, decz. 20 kán, 1867. — A „Kolozsvári Közlöny“ 149-ik számában az Udvarhelyszéken 22/2 folyt bizottmányi gyűlésről, a rendes levelező által saját interpellatiómra tett azon észrevételénél fogva, hogy: véleményünk szerint ezen interpellatio el is

maradhatott volna: felbiva érzem magam, nagyon röviden felelni: 1-ső ha elmaradhatott volt, nem kellett volna feljeleni, s benne határozatot hozni; de 2-or nem képelek oly törvényt, hol a creditornak a csendőröket szabad rendelkezése alá adják, hogy kénye s kedve szerint bábassák debitorral, itt pedig az történt, a debitor tudtára adja a letartóztató törvényszólgának, hogy indulandó ügyészsévtől egyült a törvényszékhez magát jelenteni s el is ment, a creditor megérkezvén, nem találván hon, a csendőrökkel három határon keresztül sebesvágatva üldözö, beérvén elfogatta, melléje ülven, az úton szüntelen illetlenül sértgette, nem különben a szálláson is, úgyanyira, hogy a csendőr vezénylő maga megsokalván, ajtót nyitott és a házból kiutasította a creditor urat. A törvénytelen eljárás utólagosan kúttint, mert az akkor felszikart pénz tárgyalás útján vissza kellett fizetni. 3-or annyiban igazat adok a rendes levelező úrnak, hogy elhagyhattam volna, a mennyiben az adósok elfogatása engem nem érdekel, mivel attól nem félhetek, csak is az bosszantott, hogy némelyek ezen alkalmat nagyon jól fel tudták használni, mind csak azzal állván elé, ez-e a mostani szép alkotmány? Kergessék az embert, mint dühös ebet, ez nem történt sem Bach, sem Schmerling alatt. Csak tisztázni akartam az alkotmány hibá-e, vagy a kezelés-e. S végre ebben az a szép tragico comicum, a kik akkor úgy beszéltek, most a hibás fél pártfogói. (Ide teljességgel a cikkirót nem számítom.)

Rauber Nándor.

Ausztria.

Mint a „Pester Lloyd“-nak Bécsből távirják: az osztrák-porosz kereskedelmi szerződés Berlinben legközelebb alá fog iratni, miután a főbb tételekre, nevezetesen a borra nézve, egyezség jött létre.

Továbbá távirják, hogy a Giskránál egybegyült miniszterjelöltek következő programmban állapítottak meg: Szigorú szabadelvű létesítése az alkotmány-alaptörvényeknek, a concordatum eltörlése törvényhozási útján, a nemzetiségek iránti kiméletes eljárás, a kiegyezési múlttól távol maradtak kibékítése, erélyes belkormányzat s általános reform.

KÜLFÖLD.

FRANCZIAORSZÁG. A törvényhozó test decz. 20-diki ülésében Richard Maurice föltétlenül visszautasítja a hadsereg tárgyában előterjesztett törvényjavaslatot, mert annak elfogadása szerinte közvetlen háborút idézne elő. Regulus ezredes szintén megtagadja, mert — ugymond — nem felel meg a katonai célknak.

Azonban ő is elismeri annak szükségét, hogy Franciaország hadserege szaporításának, mert ezt az Európában bekövetkezett változások folytán esélyesnek tartja. Magnin is a javaslat ellen szól. Azt mondja róla, hogy nyomasztó teher lenne a népségre.

A conferentia ügyében Londonból egy távirat érkezett, mely azt állítja, hogy a Tuileriák kabinete a conferentia tervével végképp felhagyott. Mindenesetre figyelemreméltó, hogy a felhivatalos lapok vagy ritkán, vagy éppen nem emlegetik azt, s az ügynek éppen nincs előnyére, hogy Rouher és Moustier közt az egyenlenség — a felhivatalos közlönyök tagadása daczára — még mindig tart. Éppen így jártak el a Lavalette-ügyben is, kinek elbocsáttatásáról szallongo híreket utalnak dementizoltak. Új jelöltekül Walewskit s Drouin de Lhuyst emlegetik. Kilátása inkább az utóbbiak van.

Az új hadsereg-törvény szerint az évi illeték 100 ezer emberre emeltetik, úgy hogy a franczia hadsereg 800,000 emberből fog állani, kik közül 400 ezer áll folytonosan fegyverben. Ehez járul 400 ezer activ nemzetőrség, úgy hogy Franciaországnak az önkénteseken kívül 1,250,000 embere áll fegyverben. Azonban a nemzetőrség támadásra nem alkalmazható.

A Lille ben megjelenő „Propagateur“ írja, hogy néhány nap óta híre jár, hogy Lille vára felszerelésére kiadott a rendelet. Mithogy azonban a teljes felszerelésre 2000 ágyú s két hónapi idő kívántatik, a hadügyminiszter kiadta a rendeletet, hogy csak fél felszerelés vétsésk fogantatja. Lille egyike a legfontosabb erődőknek, mely a környéken 6 kilométernyi távolságra uralkodik.

A Napoleon császár beteges kedély állapotáról szóló hírek nem lehettek alaptalanok, mert azok majd mindennap megújulnak. A „Frankf. Ztg.“ következtetést mond: A császár nem testileg, hanem lelkileg beteg. Politikájának sikertelensége nagy keserűséggel tölti el s környezetével a legrosszabb módon bánik. Niel marschal volt az egyetlen, kit eddig kimélt, legutóbbat Rouhernek kellett szenvednie. Hihetetlen dolgokat beszélnek erről. A császárné ismét részt vesz a miniszteri tanácsokban.

KELETI DOLGOK. Oroszország egész nyiltan az actio terére lépett. Igen fontos tudósítást tartalmaz a Pétervárról legújabb érkezett távirat, mely azt jelenti, hogy a párisi és konstantinápolyi orosz követek a Neva melletti városba hivattak. Az orosz ndvarnak a magas portánál követte Ignatieff tábornok, az orosz diplomatiában első szerepet játszik s ismételve mint Gortschakoff utódját emlegetik. De ez utóbbi hír semmi esetre sem teljesül: Gortschakoff erősebben tartja magát hivatalában,

mint bármikor s az önmaga font hálót gazdag fogásra éppen összerántani készült. Ignatieff s Budberg meghívására tehát csak a nagytetteket megelőző tanácskozássokra vonatkozik.

Bizonyos orosz lap a pétervári miniszterium egy ez év nov. 3-áról kelt rendeletét hozza, mely-nél fogva a kényszer-eladásra ítelt lengyel földbirtokokat, ha decz. 10-ig tulajdonosaik önként el nem adnák, a hatóságok fogják eladni. Ha nem akadnának vevők, a birtokok a kincstárra esnek, de ez kárpótloai fogja a tulajdonosokat, a mennyiben évenként a javak eredeti becsértékének öt százalékát fogja fizetni egész az ősszeg letérlesztéséig. Mindenesetre könnyű és eredeti orosz szerzési mód.

ANGOLORSZÁG. Newcastleból írják, hogy a nitroglycerin explosio, mely az egész várost oly reménytelte hozta, nem a féniéktől eredt merénylet, hanem vigyázatlanság következtében történt. Az esetet magát a „Chronicle“ így adja elő: A rendőrség tegnap este megtudván, hogy a fehér haty-tuhoz címzett vendéglő pinczéjében nagy mennyiségű nitro-glycerin tartatik, elment felkutatni azt. A nevezett gyuanyag meg is találtatott 9 bádog palackokban, melyek egy kosárban szalma közé voltak elhelyezve. A tulajdonos előhivatván, azt mondá, hogy vissza szándékozik küldeni azon kereskedőnek, ki azt neki küldé, s azzal kísértetve a rendőri tiszteltől a vaspályán tovább akarta küldeni, de itt nem fogadták el; majd egy puska-por árús raktárában akarta letenni, mely azonban szintén nem fogadta el annak raktározását. Ekkor a folyadék a cholera-kórház közelében egy árokba öntetett, három kristallizált palackot pedig nem messze innen földbe akartak ásni s elégetni. E három palack természetesen fellobbant, minek következtében több egyén meghalt, több halálosan megsérült s az egész város a legnagyobb reménytelte lett, mely mostanában sem biheti, hogy a fellobbanás nem a féniéktől származik.

KÜLÖNFÉLEK.

A „kolozsvári és kolozsmegei honvéd-egyletnek“ gyászja van: tiszteletbeli „elnöke“, honvéd-ezredes és olasz k. tábornok a magyar hadi nagy érdemjel tulajdonosa, s az olasz k. sz. Moricz és Lázár-rend lovagja gróf Bethlen Gergely meghalt! folyó december 23-kán. A kolozsvári és kolozsmegei honvéd-egyletnek gyászja van, mert egy férfinak ravatala felett kell kibontania a gyászlobogót, kinek emlékező a diadalnak és az életnek piros zászlója volt kötte tegnap, tegnapelőtt és mindig. Egy oly férfit vesztett, kinek koporsója felett a köny nem a ziváa ellágyulásnak vize, hanem az iránta való tiszteletnek és az önmegistiztetésnek fölemelő harmata. Ha valaki önértzettel mondhatja: hogy férfi: ő az volt; ha az erő és lovagias bátorság diszt ad a homlokának: az ő homloka sokakénál magasabban állott; ha a kötelesség teljesítésének lelkiismeretes betöltése — érdem és belső jutalmat ad: ő méltó volt a megérdemelt jutalomra; ha valaki mindent arra az egyre helyez, hogy a polgári szeplőtlenesség által adja meg életének becsét: ő a becsület miuta képe volt; — és ha a törhetetlen hazafiság — diszt ad; ő testes-től, lelkestől magyar volt. Lemondott a kényelemlről egykor, hogy szolgáljon hazájának a lemondás és nélkülözés útján; megvetette az életet, hogy a halált ölelje keblére, mert a dicsőséges halált szebbnek tartotta a dísztelen életél; küzdött a nemes orosz lány bátorságával, és midőn kardja kettétört: kitépte magát övéi kebléről; elhagyta a szolgaságnak, a megaláztatásnak földjét, és magához ölelte a martyrok erényét, és hordozta életét a bárány türelmes önlemondásával. Oh, mennyit szenvedett! de ott sem feledkezett meg a haza szent földjéről; szíve galambé volt, de elhatározása a fejedelmi sasé: szövetkezett a szabadság bajnokai-val, dicsőséget szerzett a magyar névnek, és becsületet hazájának. Ah, és megynyugodni még sem bírt, míg hazáját nem látja. — Visszatért; visszatért — meghalni! Antéus erőt nyert, ha a földet érinté: ő, midőn e megszenfelt mezőkre lépett, melyeket egykor hulló vérével áztatott, ő fogyni érezte életét és mint a lenyugvó nap, lassan... lassan hajtotta fejét a megsemmisülés párnájára. Most ott fekszik mozdulatlanul; szíve kiégett; ajka megdermedt; szemének ragyogása kialudt; dölczeg, rugalmas alakja — mely méltó tárgya lehetett volna egy eposznak — mint egy ledűlt márvány-szobor, nem érez, nem lát, nem hall, nem gondolkodik. De ő a miénk volt; — ő a miénk most is. Jertek, adjuk meg a tiszteletet annak, ki „biv és nagy vala“; s emlékezetét zárjuk el méltón szívünkbe, mert míg ilyen hazafiak, ilyen hősök teremnek e földön, nemzestünk élni fog: élni a magyar mind örökre. Béke lengjen porai felett; áldás emlékére! Földi részei folyó hó 26-kán d. u. 3 órakor fog-nak átadati az örök nyugalomnak, felettük tartandó ima után. Kolozsvárt, dec. 24. 1867.

— Tegnapelőtt tetettük el a folyó hó 23 kán elhunyt honvéd-ezredes s olasz kir. tábornokot, gróf Bethlen Gergelyt. A mily ragaszkodás és tisztelet körözte lépteit életében, oly nagy részvét kísérte örök nyugalomára, éppen azon a napon, melyen ezeltő 19 évvel, mint győző vonult Bemmel városunkba. Már kora reggel fekete zászlók hirdették, hogy ma egy nevezetes szellem por-

hüvelyét adjuk át az enyészetnek. — A gr. Rhédei ház egyik nagy terme, hol a 8. kivont kardos honvéd által körülvevő gyászravatal felállitva volt, nem győzte befogadni a résztvevőket; lépcsőkön, udvaron s utcán egymás hátán tolongott a nép. — Az imát Szász Gerő végezte, s a lelkes ihlettsége, a honfi fájdalommal és a költő láng lelkével egyesülten megragadó szavakban nyilatkozott. A szertartás végeztével megindult a menet élén gyászlobogóval, s a 66-dik honvéd zászlóalj anyai csatát látott zászlójával. Negyvennyolcz honvéd kezében 48 fáklya égett! a koporsót a honvéd bajtársak kísérték a résztvevők roppant tömegével. A test ideiglenesen a Schütz János sirbolyájába helyeztetett el, honnan később Madarásra szállítják. Itt Harai Viktor tolmácsolta megható szavakban a fájdalmat; ő volt, ki az elhunyt megérkezte feletti örömeink is pár hóval ezeltő kifejezést adott volt. — Meg kell jegyeznünk, hogy a temetésen az itt állomásozó cs. kir. tábornok, s több katonatiszt is résztvett. Az elhunyt hős csak 57 éves volt, s már egészen ősz. Katonai pályája 1848-ban kezdődik, midőn a Szeben ostrománál elesett gr. Mikos Kelemennel városunkban az ugynevezett Kossuth-huszárokat szerezte. Csakbamar huszár-ezredes lett s nyerte a nagy és kis magyar érdemrendet, utóbbi azon a történelemben csaknem páratlan vitézségért, midőn Enyednél száz huszárral az ellenek 10,000 főnyi seregét hozta zavarba, azt óráhosszat kaszabolván. — A világsi catastropha után neki is ki kelle bujdosolnia, s meg nem tört lelke ott kúnn keresett tért, hol szeretett honának használhasson. A magyar legioban mint ezredes működött, ennek feloszlása után az olasz hadseregnél lovassági-tábornok lett, s alakította az első olasz huszár-ezredet. A porosz hadjárat őt is oda szolgált a Klapka által alakított csapathoz. A kibéküléssel forró vágya teljesült: ujra láthatta szeretett hazáját; hanem a végzet könyvében, fájdalom, nem úgy volt megírva, hogy hosszasan élvezhesse ez örömet. — Béke lengjen a sokat szenvedett hazafi porain!

— A magyar kuria kebelében alakított erdélyi id. legfőbb törvényszéki osztályhoz Domokos László, országgyűlési képviselő, tanácsjegyzővé nevezetett ki.

* Az erdélyi katholikus statusgyűlés megtartásának idejére vonatkozólag az erdélyi püspöki hivatal 1867. decz. 23-káról 2830 szám alatt következő hivatalos értesítést bocsátott ki: „Habár nagyon óhajtottuk volna, a beálló újévet a kath. statusgyűlésének tartásával megkezdzeni, mire nézve az előkészületeket meg is tettük; a tel-nek nem vélt rendkívüli zordonsága, s a közlekedés beállott nehézségei miatt, tekintettel távol eső kedvelt székhely hibeink ez okból felszólalására is, jobbnak látjuk a gyűlés megtartását kedvezőbb időre elhalasztani, kijelentvén, hogy ha ez beáll, jövő február hó 9-én, azaz septuagesima vasárnapján, ha pedig a tél keménysége s az utazás nehézségei ekkor is akadályul lennének, husvét utáni fehér vasárnapon, ápril hó 19-én Isten segedelmével a gyűlést megtartandjuk. Kelt K. Fehérvárról, 1867. decz. 23-án. Mihály, s. k. püspök.“

— A kolozsvári kath. egyház megyei választmányja tagokul megválasztattak: Ákoncz János, Basa Miklós, Benel János, Biasini Domokos, Bogdán István, b. Bornemisza János, Décsi József, Engel József, gr. Eszterházy János, gr. Eszterházy Kálmán, id. Filkor Elek, Findy Henrik, Frits Albert, Folly Mihály, dr. Groisz Gusztáv, Haller Károly, Haller Rezső, Heigl József, Jakab Bogdán, Juchó Ferencz, Kagerbauer Antal, Karvázy József, Keserű Mózes, Kedves Alajos, Kiermayer Károly, Klatrobecz János, Korbulny Bogdán, Korbulny Gergely, Kulisséy János, Laffer Ignác, dr. Mál István, Merza Joákim, Miorich Károly, Nagy Mihály, Pál Sándor, Sándor József, Schütz János, Simon Elek, dr. Szabó József, Szentes Márton, Szentkirályi Zsigmond, Tamási Antal, Tamási János, id. Tauffer Ferencz, ifj. Tauffer Ferencz, id. Tauffer József, Váradi József, Vagner Frigyes, Vikol János, Zülllich István.

* „Tárcza-lapok egy bolond naplójából.“ Ez a czime egy tárcza-cikksorozatnak, melyet a „M. Polgár“ közöl. A szerk. — bizonyára olvasótól nyert mandatum folytán — egész telj Batalommal declarálja: „Ilyen szelleműs tárcza-leveleket mindig örömmel vesznek (!) olvasóink.“ Tehát szelleműs tárcza-levelek! Rámondjunk mi is, mint az egykori páter reá mondta volt (bűjnapon a pecsenyére: fiat piscis! Sőt egy kis mutvány-nyal is szolgálunk. Szelleműs „Futó“ úr (a „bolond napló“ szerzőjének aláírás) mindjárt az első pesti tárcza-cikkben ezt mondja: „Meg kell említenem Zsedényinek valóságosra alapított remek beszédét, meg azt, miszerint nekem is kilátásom nyílt beválasztatni a baloldal soraiba, hol a bolondok most divatba jöttek, különösen mióta Bolond Miska is határozottan hozzá sorakozott.“ Hogy mi van ebben szelleműs, humoristius, vagy mi? Hát az, hogy ez olyan írgalmatlan komolyan van mondva egy baloldali lapban! Egy baloldali barátunk maga is bosszusan panaszkolta, hogy vannak, a kik komolyan mondottnak olvassák, miután a „bolond“ tárcza-író maga nagyon okos és komoly embert affectál, országgyűlésre jár, onnan referál, s éppen ennél a veszedelmes passzusnál sem humorizál. Megvigasztaltuk, hogy bizonyosan megforditva

kell érteni, t. i. hogy a jobboldalon ülnek a „bolondok.” De közönségem alásán, mikor ilyen módon, minden nélkül osztja valaki e címet egy „politikai lapban” egy országos pártnak, ha tréfából is; még ha valami más, idegen labból idézné s úgy tréfálónak ez epithetonnak! De mit mond magának a „Hon”-nak megjegyzésére, melyet ez a „Pecsovia” című szél-baloldali élel-lap első számát bemutatja? Ez új „élel-lap” első képén ugyanis az országgyűlési majoritást, mint számár (!) ábrázoltatik, melyen Andrássy miniszterelnök ül, mire a „Hon” kijelenti: „a „Pecsovia” modorát nem helyesljük, s abban, hogy valaki az országgyűlési majoritást „számár”-nak mutassa be, semmi humort nem találunk, de igen vastag gorombaságot, a mit mi vélemény-elleneseink irányában használni nem szoktunk — saját magunk és elvárataink iránti tiszteletből is!” Tehát: a gorombaság nem humor, de még nem is argumentum.

* A „M. Polgár” szerkesztősége a multkor nem akarva elismerni, hogy azon lap indulásakor svivességből mellékelte előfizetési felhívását, többek közt egész ridegen megjegyzé: „azt hisztek, ez üzleti kérdés volt a kiadóra nézve, megfizettünk érte.” Erdemes kiadónk Stein János urhoz eziránt kérdést intéztem, kijelenté nekünk, hogy a „M. P.” neki nem csak akkor, de későbbi melléletek alkalmával sem fizetett soha mellékleti díjt. De ha a rendes mellékleti díj el nem engedtetett volna is, valjon üzleti érdekből nem inkább visszatartasint, mint elfogadni kell vala-e azon mellékletet? Csakugyan jó volt, hogy önzéstelenségünk nem számított hálára; nem is force-irozzuk azt, hanem kívánjuk: boldogítsa saját öntudata!

* Erdemes hazánk fia B. P. nyilatkozatért, miszerint nem készült az „Unio”-ba levelezni, s minek csak kivonatot adtuk, ezen most emittett lap expectorálja magát oly szempontból, mint ha magunk lennénk a nyilatkozók (!) s már ezért is gyenge az egész okoskodás. Ezennel kijelentjük egész őszinteséggel, hogy nézetünk szerint hivatalos viselni a jelen kormány alatt, vagy hivatalos lapot szerkeszteni senkinek sem derogál, s nem értjük: miért érzékenyedik az „Unio”? De ha a t. collega a megyei választott tisztviselő és kormány-kinevezéstől függő hivatalnok közt egyáltalában semmi különbséget sem lát, s e két cathoriat összekeveri, akkor csakugyan nagy tévedésben van. A mi azon szivességet illeti, melynélfogva a „reclame gyöngye fegyverét” kezünkbe adjuk: köszönjük, de mi ily gyöngye fegyverre valóban nem szorultunk; nem titok ugyanis, hogy lapunk függetlenségét nagyobb közönség szilárd támogatása biztosítja, mint a más két lapé egyittvéve is. Épp ezért mi nem szorultunk mennyet, földet ígérő bombasztikus előfizetési felhívások irogatására sem. De még azért sem szorultunk rá, mert mi a „Közönség”-t nem kenyérkereset érdekében alapítottuk s tartjuk fenn; existenciánk s társadalmi állásunk alapját egyéb képeznél, mint a sajtóüzlet, melyre nincs is hivatásunk. Az „Unio” pártsemponjtól, mint jobboldali, őszintén méltányoljuk, s kérjük egyéni nyilatkozatok élet ne tulajdonítsa nekünk. S hogy ezen félreértésre több okot ne adjunk, ezután óvakodni fogunk attól, hogy neki szóló nyilatkozatok kivonatásába elegyedjünk. És ha ily nyilatkozatokat kiadni kénytelenítettünk, ne tulajdonítsa rossz akaratnak, hanem saját felhívó tételeinek, melyekkel önmagának okoz bajt s nekünk is, higgye el!

Gr. Péchy Manó királyi biztos ő nagyméltóságát K.-Fehérvár város képviselője diszpolgárrá választotta.

A lajthántuli országos miniszterium következőleg alakult meg: Auersperg elnök, Taaffe helyettes rendőrségi, honvédelmi, Potocki Alfréd közművelődési, Giskra belügyi, Herbst szónokminiszter, Hasner nevelésügyi, Brestl pénzügyi, Berger igazságügyi, Winterstein kereskedelmi miniszterek, Waser államtitkár.

Közlekedésünk a nagy hó miatt annyira fennakadt, hogy a 25-ki pesti lapokat még lapunk bezártával sem kaphattuk meg.

* Lapunk ideigl. szerkesztőjének néhány nap óta hirtelen közbejött betegsége folytán mult lapunk nem mehetvén át elég figyelmes revision, abba több hiba csuszott be. Különösen „A székelyföldi urbírság váltása” iránt az országgyűlésre

beadott kérelem” című közlemény alá tett Szerk. megjegyzésben szembeöltő hiba: „ezen törvény”, mi „ezen kérvény” helyett szedetett.

* Donosor urnak Damsuson. Sziveskedjék választott közönsége, a „Magyar Ujság” mellett maradni.

— Hilibi Gál János, kormány hivatalos vállalkván, követi állásáról a képviselőház deczemb. 20-iki ülésében lemondott.

— Mint az „Alf.” jelenti, az Aradról N. Szebenbe vezető úton a postakocsiról egy csomag veszett el 50,000 frttal.

— Zágrábi tudósítások szerint a „háromezgy királyság” fővárosa tisztán unio párti képviselők által lesz a horvátországgyűlésen képviselve.

— A „Magyar közönség” biztosító banknak” alapító tagjai: Bethlen Gábor ifj. gr., Gál Péter, Károlyi Ede gr., Kende Kanut, Klapka György, Kulisek János, Makrai László, Pap Lajos, Szathmari Károly, Széchenyi Ödön gr., Székely Péter, Szentkereszti Zsigmond b., Tóth Ferenc, Thury Gergely, Wass Samu gr. Munkálata körében foglalja: a tűz- és jégkár elleni, valamint az ember életével kapcsolatban álló biztosításokat, melyek egészen a közönségességi elvre vannak alapítva; kormányzásában pedig a politikailag uralkodó képviselői elvet alkalmazza. Székhelye Pesten lesz.

— A „Vadász és Verseny lap”-ot ezután a meghalt szerkesztő özvegye adja ki.

— A magyar kir. közlekedési miniszterium a következő vasuti engedélyeket adta ki: 1. Trefort Ágostonnak a mezőtur-szarvasi vonalra; 2. Hoffmann Frigyes és társainak a vágvölgyi vonalra; 3. Szulykovszky Ágost herczegnek az Eperjesről a galicizai határokig Przemisl irányában vezető vasuti vonal előmunkálataira; 4. Klapka György és társainak az arad-temesvár-orsovai vasut előmunkálataira.

— A „Hon” szerkesztősége ujabbán 1,500 frtot küldött az olasz sebestültek számára,

— A magyar kir. országos és a cs. kir. pénzügyminiszterium közt létrejött egyezmény folytán jövő 1868. évben, a meddig a lotto-jüvedék ezennel is fenn fog állani, a birodalom két részében felváltva minden szerdán, tehát a magyar korona országában fennálló lotto hivataloknál 14 napi időközben egyenkint 26 lotto-húzás fog tartatni.

— A „Magyar Ujság” szerint Czepléd városa a következő országos képviselőket választotta meg diszpolgárokká: Bösözürményi László, Csánády Sándor, Halász Boldizsár, Madarász József, Patay István, Vidacs János.

— A kávések czehá 100 frtot adott jótékony czehá. Nem itt, Pesten volt.

— Nyitrai kanonok és tisz. prepost Vagyion István novii címiz. püspökké nevezetett.

— Nem elég kellemes hír ebben a nagy drágaságban még az sem, hogy valami kis rovar fajnak kiváló guszusa jött a kávéra. Mint írják, a malabari partokon csak egy ültetvényesnek 400,000 kávéfajtát pusztította el ez az apró, torkos sereg.

— A „Bihar”-nak írják Pestről: Egy kis érdekes dologgal szolgálók önnök t. szerkesztő úr, a mely találó illusztráció a quotalis száraz kérdéshez, s összezavarja a pénzadót a veradóval. Csernatony a maga szokott modorával jól megtépázta a „Hon” hasábjain Somssichot, a mint őn ezt tudni fogja. Somssich pedig nem vette tréfára a dolgot, hanem elment a casinóba, ott összejött egy 3 tagu areopág, melynek tagjai közt volt Podmaniczky báró és Ivánka I. s ezen areopág határozott a fellet, valjon Csernatony harc- azaz, hogy párbaj-képes-e? Az areopág ítélete oda szolt, hogy Csernatonyval Somssich Pál nem vívhat. A bécsi „Wand.” pedig ezen távirati tudósítást hozta: „A Somssich-Csernatony-féle becsteléstérségi ügyben a 9 tagból álló becsteléstérségi, oly indokokból, melyek Csernatonynak multjából meritvék, Csernatony hátrányára határozott, mely határozat folytán Csernatony elvárhatólag le fogja tenni képviselői mandatumát, s a baloldal clubjából ki fog záratni.” A forrás megnevezésével s felelősség-vállalás nélkül megemlített ezen híreket, mint a melyek nálunk közbeszéd tárgyát képezik. Egyszermind hozzáteszük, hogy a „M. P.” egyik közlekedési számában ezen közleményeket alaptalannak nyilvánították.

— Nagyszerű gyilkosság Bécsben. Szombaton reggel a prágai vonattal bizonyos

Ziehrer nevű távirat-hivatalnok érkezett Bécsbe Bodenbachból családjával együtt, mely nejből, egy nyolcz éves fiúból, egy két éves és egy négy hónapos leánykából állt, valamint két nőcseléddel s egy dajkával, s a „zum goldenen Kreutz” vendéglőbe szállt a „Wieden”-en. A család 11. számú szobába, a cselédek a 12. számúba vonultak. Ziehrer elbeszélte, hogy ő Keletindában 2,300,000 frtot örökölt, s hogy Párisba akar utazni, de előbb Wertheim-féle ládát szándékszik venni s egy pár lovat. 17-én reggel 4 és 5 óra közt az uraság szobájából előtörő jalkiáltás ébreszté fel álmából a szobalányt. A kiáltások ismétlődésére a leány az uraság szobájába sietett s remülten látta, mint törekvők az ur nejt, a legnagyobb düh jeleivel, megfojtani. Alig pillantá meg Ziehrer a leányt, midőn rárohant s ugynevezett Life preservervel hatalmas csapást mért fejére, úgy hogy a leány, félelemtől s fájdalomtól kábultan, futásban keresett menedéket. Erre a férj mintegy örulten fordult neje ellen, s először ezt lötte le a revolverével, aztán két éves leányát, mire a Life-preservervel nyolcz éves fiára rohant s ezt, mint szintén négy hónapos leányát agyon akarta ütni. Fajdalom, a csecsemőt sikerült megölnie, míg fia meggyilkolása kivételében a ház nép közbejötté által megakadályoztaték. A fu azonban néhány életveszélyes sebeket kapott. E gaztetteket a dübögő folytonosan tombolva vitte véghez; végtül ujra megragadta a revolvert s egy harmadik lövéssel kivégezte önmagát. A még élő fu s a négy holttest a közkörházba vitettek, hol remélik, miszerint a fu életben tarthatják. A szobalány némi könnyű sérüléssel hihetőleg megmenekült azon esetben, ha a körülmény, mely szerint várandós állapotban van, nem leend ránezve hátrányos következményekkel. Miként állhattak az örökségi viszonyok, mutatja azon tény, hogy a szerencsétlen-nél összesen csak 2 frtot s néhány krajczárt találtak.

— (Beküldetett.) Az „Unio” hírfüzérét szerkesztő úr nem jól vette észre, hogy a boltok korai bezárása tárgyában irt megjegyzésére nem kereskedő válaszolt. Kereskedő az, tisztelt úr, s az igen jól tudja, hogy mi a kereskedés és hogy miért és kiért van az, és éppen azért meg is marad előbbi véleménye mellett, anynyival is inkább, mert azt — a fennebbi uron kivül — mindenki helyesli. Hogy válaszunkban mi volt a személyeskedés, bizony nem tudjuk, ha csak azzal a bizonyos elkésztet vásárlóval nem találunk? mi legalább általánosságban értettük. Egyéb-iránt azt hisztek, hogy a kereskedő urak ezután sem fogják az „Unio”-tól kérdeni: mikor zárjanak, vagy nyissanak, annak idejét legjobban tudják ők magok, és éppen azért ez ügyhöz nem is szólnak többé. *) N.

— A marnavész, mely dunának tetsőpontját octoberben érte el, egy kormányászki körövény szerint szünőben van. Jelenleg még 9 törvényhatóság területén, 30 helységben uralkodik, s e hó 4-ig összesen 6605 darab marhát pusztított el.

Nemzeti zsinház. Csütörtök, deczemb. 19-én „A szép Galathea”, mit megelőzőt „A fehér szekfü.” Előbbi ugyanazon szereposztással, s ugyanoly sikerülten, mint előző; utóbbi talán nem nagy irt hagyna magután, ha végképp kitűrtetnek is a műsorozatból. Ki kell emelnünk itt Albisi Annát, kin ez este nagy haladást vettünk észre.

Pénteken, deczember 20-dikán a (Troubadour” új szereposztással. Leonorát Miskovics Irma személyesítette, kit a közönség az engesztelés jeléül első kiléptekor, szép és szabatos énekeért azután többszörösen megtapsolt. Maricot ez este gazdag adta némi sikerrel, a mennyiben helyen-helyen — mikor a félelem hangját nem paralizálta — igen szépen énekel, azért a közönség felbátorító tapsokkal is jutalmazta, óhajtuk, hogy azok felelőleg hassanak rá. Mezei gyenge Luna gróf volt; de annál kitűnőbb czigány nő volt Reszlerné, ki ez alkalommal talán még szebben énekel mint első felléptekor, s úgy a tanyai, mint a börtöni végjelenetnél remekelt, az alt énekesnők ezen kiválóan előnyös szerepét előnyösebben adva mostanság alig láttuk, s azért az aratott számos tapsok teljesen kiérdemeltek voltak.

Szombaton, decz. 21-én az ünnepek előtti színelőadások cycusát egy igen kellemes est re-

*) Ha meggyőződést akar szerzeni a colléga valjon csakugyan kereskedő részéről küldetnek-e be e cikkek: teljesen meggyőző felvilágosítással szolgálhatnak magán úton. Szerk.

keszté be, K. Pappné-Szabó Pépi jutalomjátéka volt ez, mikorra Bittnernek „Egy könnyelmű leány” című életképét választotta. Kedvelt színészünk neve, s azon kegyelet, melylyel közönségünk irányában viselkedik, zsűfólasig megtölté a színházat, s midőn a kedves és rokonszenves, s mindig helyes játékával jutalmazó jutalmazott kilépett, kosszori fűzérzapor, és oly zajos tapsvihar fogadta, minőt ő méltán kiérdemel. — A darab — leszámítva itt-ott túlzabab és pongyola nyelvezetét — igen csinos, főként mulattató, s végeredményében nemes irányzatú, kevés cselekmény mellett oly ügyesen fűződik egybe az egymást követő életből merített jelenetek, hogy minden hosszúsága mellett is érdekeltséget költ mindvégig a nézőben. Egy nemes lelkű szegény varrőleány Rózsa (Szépné) a főszereplő, kit éppen azért, mert nemes lelkű, elmés, mások nyomorán segítő, de mert szép, társnői üldöznek, rágalmaznak, elűzetnek, nevét testvéreinek egy szerelem-gyereke van, s mert szeretőjével való nászába annak atyja szigorú világ nézeténél fogva belé nem egyezne, kiteszik éppen annak ajtajához a gyermekét, ő egy másik ajtóhoz viszi, de senki is elfogadni nem akarván, egyik a másik ajtajához voncozóják, mignem a minden nélkül elűzött Rózsa — bár nyomorban van — mégis elfogadja, s hogy kebel-barátjójának férjhez menetele megtörténésének magának valja. Ekkor rágalmozói még inkább üldözik, jegyese is — kit ő igen ügyes eszelel az adósok börtönétől megmentet — hűtelennek hívén, elhagyja, végre még a törvényszék is beleegyezik, a gyereket el akarják tőle venni, mikor a valódi anya, ki mint tann, szintén jelen van, magának valja, dühös apóst Amerlinget (Ujházi) — ki fiát kitagadva, a nemeslelkű Rózsát fogadja leányának — azzal akarja csitítani, hogy elmondja, hogy ő is kitett leány volt, s mutatja vélt, de soha sem ismert atyjának egy levelét, miből kitűnik, hogy az ő atyja is Amerling. Ekkor jegyese is meggyőződve ártatlanságáról és nemes lelkűségéről, búbanólag engedelmet esd és megkéri, egy gazdag sertőző nagybátyja (Balogh) pedig 40,000 forint nászajándékot ad. Ez rövidre vonva a darab meséje, mely az ártatlanság és erénynek, fájdalom, gyakori gyanúsítás és üldöztetésé tünteti elő. Rózsa szerepét Pappné igen jó felfogással és élelkséggel adta, több helyt talpra esett s ügyesen beszólt hevenyészettekkel emelte, s több csinosan élelkel dalcoska mellett Aubertnek kedves Hahota-dalát is hallatta, hogy az elismerés számos taps és ki-hívásokban nyilvánult, azt említenünk is fölösleges. E darabban több eredeti alak fordul elő ilyen „Flinseri irtok”, egy dühös zenekedvelő és dalárda-vezénylő. E szerepét Ujházi helyesen adta, játékaiban sok életrevaló comicum volt, e mellett ügyes hevenyészeteivel, s tréfás hegedű-játékával is jóízűen és többször megnevetette a publicumot, miből a látszik, hogy benne több hivatottság van a comicus, mint a hős szerepekre. Másik eredeti alak volt Schrammel Ágnes, a lutrinak egy bolondja, ki mindenből lutri számokat okoskodik ki, ezt Erdélyi Otília nagyon jellemzőleg személyesíti. Más ily eredeti alak Malzler sertőző, melyet ismét Balogh állított elő jól, a szerep maga olyan lévén, hogy a kelletnél nagyobb hangsúlyozás nem volt felülő. A többi számos szereplőnek kevés teendője volt, de azok között ki kell mégis emelnünk Bercsényit, ki Sterzt, egy gazdag gyárosnak elvadászó könnyelmű fiát, igen jól adta. És Albisit, ki a neki jutott néhány szóval is képes volt a közönséget megnevetetni.

— B.-Hunyad piaczi árjegyzéke dec. 24-ről 1867. a következő: ausztriai mérő. Tisztahúza 4 frt 20 kr. Elegybúza 3 frt 40 kr. Rozs 2 frt 90 kr. Zab 1 frt 40 kr. Árpa 1 frt 80 kr. Alakor 1 frt 20 kr. Borsó 4 frt 60 kr. Paszuly 4 frt 20 kr. Kukuricza 2 frt 35 kr. Lencse 3 frt 80 kr. Marhabús fontja 15 kr. Jűbbús 10 kr. Serteshús 20 kr. Ó-szalonna 48 kr. Uj szalonna 40 kr.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Dec. 27-kén: 5% Metaliques 100 frt 54.30. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 64.30. Kamat 57.60. 1860. Kölcsön 81.50. Bankrészevény 669.—. Hitelintézeti részevény 200 frt 182.70. London 10 ft st. 100 frt 23%. Kr 121.50. Ezüst 119.50. Cs. királyi arany 5.77%.

Dec. 23-kán: Földtehermentesi kötvény Magyarország 69.—. Erdélyi 63.50.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DANIEL.

Cherbuliez, Egy becsületes asszony története. Regény 2 köt. 2 frt. Horváth M. 25 év Magyarország történelméből, 1823-tól 1848-ig. 2-dik kiadás 1 füzet. 1 frt. Falk M. Gróf Széchenyi István és kora. Ára 2 frt. Gróf Bercsényi Miklós levelei Br. Károlyi Sándorhoz. 1703—1711. Közli Thaly Kálmán. Ára 3 ft 50 kr. Erdélyi János. Egyetemes irodalom történet. Első füzet. Ára 80 kr. Vass József. Emléklapok Kolozsvár előkorából 40 kr. Szavalmányok növendék leányok számára. Összeállítá Réthi Lajos. Ára 80 kr.

(337) (5-6) A kolozsvári helyvéthitű egyház és tanoda közösen bírató

273 és 274 számú lábos-háza

a jövő 1868-ik év április 24-én kezdve, hat évre haszonbérbe adandó. A bérleti kívánók ajánlataikat — melyhez a felajánlandó évi bér 10%-je bánt-pénzül melléklendő — f. évi december végeig beadhatják egyházi pénztárnok Filep Samuhoz — belkirályutca 41 szám alatt — hol a haszonbéri feltételek, s más ide vonatkozó körülményekről is bővebben értekezhetni.

(397) (1-3) 40 szekér idei széna, továbbá 120 szekér régibb széna eladó. — Érte-Mezőségen Budatelke helység-kezhetni Kolozsvárt bel-monostorut-ben 60 szekér idei sarju és mintegy 194 szám a számtartónál.

Eladó széna.

STEIN JÁNOS könyvkereskedeseben Kolozsvárt kapható:

ORSZÁGOS HONVÉD-NAPTÁR,

az 1848—49 történeti s egyéb válogatott bő tartalmu népszerű kiadás, tisztí névtárral és a magyar- és erdélyországi honvédegyletek tagjaival. Az aradi vértanúk, Kossuth Lajos és Perczel Mór arcsképekkel disztive. Szerkeszti **Morcsányi Sándor.** Ára 1 frt 40 kr.

KODOLANYI A.

Gazdasági Zseb-naptár 1868-ra.

8-dik ÉVFOLYAM. Ára 1 frt 80 kr.

Magyar-német képes ABCZE

fekete képekkel 20 kr., színezett képekkel 40 kr.

Nyomatott az ev. ref. fótanoda bctüvel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Mai számunkhoz félv melléklet van csatolva.

HIRDETÉSEK.

ASZLÁN és HUGO

divat-szövet kereskedése

Kolozsvártt: plébánia szöglet 169-ik szám.

Mély tisztelettel, ajánlja a n. é. t. cz. közönségnek gazdagon berendezett

női- és férfi divat áruk raktárát:

Melyben találhatók megkülönböztetett olcsó árban több ezer rőfre menő női ruha szövetek, schwálók, nagy kendők, mindenféle női lábbelik és finom kesztyűk, fekete és színes selyem ruha kelmék, sat.

Férfi öltözékekre való, a legújabb divat szerinti, gyapjú-szövetek, s melyekből egész rendbeli öltözetek jutányos áron kiállításra állíttatnak.

Ezekenkivül minden mi szakmánkhöz tartozik a legjutányosab árban és legszebb választékban.

De különös figyelmébe ajánljuk a n. é. t. cz. közönségnek a legújabb divatu

női felső öltöny raktárunkat

melyek üzletünkben, nagy választékban és rendkívüli olcsó árban találhatók.

Valamint eddig úgy ezutánra is főtörekvésünk leendő, a bennünk helyezett bizalmat és előismerést áruink jutányossága és pontos kiszolgálása által megérdemelni és fenntartani.

ASZLÁN és HUGO

Vidéki megrendelések a leggyorsabban és a legpontosabban teljesítetnek, és kívánatra minták is küldetnek.

Czetz János és társa

KOLOZSVÁRTT,
(középutca Fölly-ház.)

Ajánlják gazdagon ellátott női- és férfi divat-kereskedésüket, melyben folytonosan kaphatók és megrendelhetők a téli-idényre többféle Vattmol, Ripsz, Lüsster, Keoske- és Teveször ruha-kelmék, Casmirok, mindenféle színben.

Színes nehéz-selyem kelmék, izletes női-báron, posztó és tollu-kalapok, színházi-ingek, és főékek, goppingi-fűző-lájbik, sár-szoknyák, kitűnő kesztyűk, lábbelik, ruha-éktimények, s minden egyéb női-pipere-dolgok nagyválasztásban, továbbá:

Valódi rumburgi-, hollandi-, irlandi-, creász- len-vásznak, bécsi-házi és jó szalmazsáknak való vásznak, nagymenyyniségben

asztalterítékek,

24 személytől lejjebb. Cradlik, nángének és osinvándok, derekalytokoknak, finom damaszk-ágyterítők, diván elejébe való és szoba-szőnyegek különféle színben, finom ripsz, selyem-damaszk, damaszk és karton, butor-szövetek, többféle színben, legújabb francia-diszítési kész butorok, egyrendbeli 120 frtól 400 frtig.

Kaphatók és megrendelhetők mindenféle nagyságu valódi lőször-madrácok, selyem- és casmir-paplanok és finom selyem-pokrőczok, nagyválasztásban és jutányos áráért.

Kész női-felöltök, a

legújabb divatszerént, üzletünk összeállításában lévén a legelső női- és férfi-szabókkal,

minden e szakba vágó megrendeléseket elvállalunk, gyors és jutányos szolgálattal.

POPP J. G.

ANATHERIN-SZÁJVIZE.

Valamely különlegesség eredménye, ha ezt bár mekkora fáradsággal is lehetett elérni, bizonyos iparvagoknak mindig kényelmes eszközül szolgál a közönség megelégedésére, midőn hasonló vagy éppen egyhangú név alatt rossz cikkeket olcsó árárt ajánlanak.

Fogorvos POPP J. G. Anatherin-Szájvize, Bécsben, Stadt, Bognergasse 2. amely 20 év óta bel- és külföldön a legjobb ilyenmő szájvizeknek van elismerve, oly különlegesség, melynek nevét felhasználják, hogy a közönségnek legalább azon részét vezessék tévútra, a mely látszólag olcsó ár által magát megvesztegettetni a kísérlettelre csábíttatni engedi. Mindenesetre elég egy ily kísérlet, hogy meggyőződjék az ember, miszerint 40 kr-ért valamely festett zagyvalékot igen, de nem a hírneves POPP-féle Anatherin-Szájvizet lehet kapni, a mely még ma is, mint ezelőtt 20 évvel üveg számára 1 frt 40 kr. s úgy ritka mint drága tartamrészeinél fogva, melyek vegyítése, daczára minden vegytani kísérleteknek, még mindig a feltaláló egyedüli titka, olcsóbban elő nem állítható.

E hirdetmény célja megóvni a t. cz. közönséget

csalástól

A POPP-féle Anatherin-Szájvizet f. j. hozzaadás következtében, mely magát fényesen igazolta, 1864 óta ismét 15 évre ön kiváltságolva s az üveg és árujegy mintá- és bélyeg- védelme által, külsőleg is e czim alatt:

cs. kir. legf. szab. ú. j. Anatherin-Szájviz

(k. k. a. p. n. v. Anatherin-Mundwasser) könnyen fölismerhető. Valóí minőségben csak alólt kiváltság-tulajdonosnál vagy az időnként közbeesendő megrendelési helyeken Bécsben, a vidéken és a külföldön kapható.

POPP J. G.

fogorvos, Stadt, Bognergasse Nro. 2.

BIZONYTÉNYEK:

Kolozsvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. és ENGEL J. gyógyszer-tá-raiban. Tordán: Wolf gyógyszer. Szebenben: Müller gyógyszer. Zóhrer, Steiner, Brassóban: Fabick gyógyszer. Jekelius gyógyszer. G. Antal és C. Károly-Fehérvári: Sander gyógyszer. Segesvártt: Misselbacher és Deutsch, Dánián D. Bészterczén: Dietrich és Fleischer. Décsen: Krémer Sámuel. Décsen: Bosniaki és Gergely. Medgyesen: Foltbert gyógyszer. Nagy-Enyeden: Oberth J. gyógyszer. M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Büchler. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz. Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézi-Váradhelyt: Nagy Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban: Jellinek gyógyszer. Nyireggyháza: Bertalan gyógyszerész. Szendrő-Váradhelyt: Gerber gyógyszer.

(381)

FEHÉR MELL-SZÖRP

(weiser Brust-Syrup)

több egészségügyi hatóságok s tisztí főorvosok által igazolva,

mindennemű idült köhögések, mellfájások, nátház, elévült rekedtség, torokbántalmak s tüdő-elnyálkásodás ellen eddig még kielégítő siker nélkül soba nem használtatott! — Ezen szörp mindjárt az első használatnál feltűnőleg jótékonyan hat, — különösen gőrcsős köhögés és számarhurtnál; elősegíti a nehéz s megaludt nyálkákiköpést, a gégeingert azonnal enyhíti, s rövid idő alatt eltávolítja minden, — még az oly heves és gonosz aszkórköhögést is, s a vérhányást.

Egy kisebb üveg 80 kr., nagyobb üveg 1 frt. 25 kr.

Mayer G. A. W., gyáros Breslauban.

Kapható: Kolozsvártt, Binder K. gyógyszerésznél belő monostortetza a Redout során.

(270)

O v á s ! !

már 35 év óta a legjobb hitelnek örvendő a jeles tulajdonságai miatt nagyon híres

Fernolendt Ferencz-féle
bécsi- vitriol nélküli csizma fénymaz,

és ezért bel- és külföldön ezen készítmény általános elismert jeleségeért többen (és ezek közt volt könyvezetmő, ki magát Fernolendt Ferencz öccsének nevez) azon megfontolattal eszméret jöttek, hogy magokat idegen tollakkal felékesítve „bécsi fénymaz” néven az enyémhez hasonló vignetten alatt egy sokkal rosszabb készítményt terjesztessenek. Azért én

FERNOLENDT ISTVÁN

hirdetem és tudatom, hogy még nagybátyám életében 22 évig veztettem a gyártást, kezelést, és hogy boldogult bátyámnak Fernolendt Ferencznek egyetlen és törvényes örököse én vagyok, és mint ilyen egyedül bírom a „bécsi fénymaz” gyártásának titkát, mely fénymaz nem szárad, hanem jósága mellett 4 — 5 évig egyenlő lágyan és trissen megmarad. Ennélfogva intem a nagy érdemű közönséget és t. kereskedő urakat ismételve és különösen, miszerint ne engedjék magokat csalótól rossz készítménnyel, részvételtul valamint a bört rossz vegyítékekkel beázzolttatni.

Az én törvényes bejegyzett czégem

Fernolendt István, Fernolendt Ferencz unokaöccse.

Gyárom van: Bécs, Landstrasse Hauptstrasse Nro 74.

Gyári-raktárom: ezelőtt Grünangergasse Nro 8. most Stadt Schulerstrasse Nro 21.

Bécs, aug. 1. 1867.

FERNOLENDT ISTVÁN.

A SZÜLEKET ERDEKLŐ.

(364)

Hosszu időt igénybe vett szorgos tanulmányozásomnak sikerült a Gilisza betegségnél, mely a gyermekek sorából oly tömérdek áldozatot ad a sírnak, az általam feltalált „Gilisza-oskoládában” tökéletes gyógyszert állítani elő. Használati módja a szülekét könyveimben olvasható.

Kapható Kolozsvártt: SOMLYAI LASZLÓVAL s ezentűl számos bizonylatokat tartalmazó könyveimben jegyezett 1 fr. — Megrendelhetők posta-után-vétellel az 20 kr., nálam helyben és darab 1 frt. — Megrendelhetők a legújabb és legpontosabb kézikönyvvel együtt 20 kr. — Bács, márc. hó 15. 1867.

Nyilatkozat. Alólt cs. kir. birodalmi vegyész, támaszkodva a tudomány pontos gyógyszerészeti honosításának eredményére, védelmémért kinyilatkoztatja, miszerint Krőzer Agoston totai gyógyszerész ur által „Gilisza-oskoládát” név alatt feltalált és készített gilisza ellenes szülekét erős hatókú dacára is, az az használatok és csécségre néve — a megfigyelt áldozatokból — borszab. használat mellett is, minden tekintetben teljesen ártalmatlanok. — Bécs, márc. hó 15. 1867.

KLEYZINSKY V. A. k., cs. kir. birodalmi vegyész.

Tárgy-ismerőknek.

Egyenesen Hollandból, Franciaországából és a francia gyarmatokból hozott liqueurek: Chartreuse, Crème de thé, Crème de Moca, Cacao et de banille.

Legfinomabb jamaikai-rum, arrac, cognac, egyenesen Angolországon keresztül hozott chinai-theák, új aratás, melyek közt a legjobb és legerősebb vegyítések; bécsi fontja 2 frtól 10 frtig.

Piros Bordeaux-puncs, legfinomabb düsseldorfi puncs-essen-czia. Legfinomabb és legerősebb, tiszta izü pörgölletlen kávé-raktár, bécsi fontja 60, 65, 70, 96 kr.

Ceylon kávé 75 — 85 kron különösen ajánlható.

Pompás gőz-gyümölcs, mely a párisi kiállításon dícséretes megemléstben részesült. (383) 28/12 (4—12)

Arjegyzékek ingyen és bérmentesen. Megrendelések pontosan utánvétellel mellett. 30 font kávé, vagy más 10 főt és többet erő megrendelésénél az utolsó vasúti. gőzhajó-állomásig az elküldés ingyen. Czím: Simon Granichstaedten Thee-Rum-Depot in Wien, Graben, Trattnerhof, im Durchgange rechts.

(393)

(6—6)

Sajtoló élesztő

fontja kapható 45 kr-ért helyt Szászvároson

az alóltak szesz- és élesztő gyárában.

Megrendelések minden irányban pontosan teljesítetnek

Steiner és Dahinten.

LEGKITÜNÖBB SZÉPÍTŐ-SZEREK.

Dr. BÉRINGUIER L.

KORONA-SZESZE

(A kölni víz quintessentiája.)

Kitűnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógyerejű segéd-szer, mely az életszerveket élészíti és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. NÖVENY-SZAPPANA

Az arczbőr szépítésére és épenartására, és minden bőrtisztatlanság ellen, valamint mindennemű fürdőkhoz nagy sikerrel használható.

Dr. BÉRINGUIER NÖVENYI HAJFESTŐSZERE.

(Teljes tokban kefék és csészékkel 5 frt.)

Mint tökéletesen észszerűnek és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajak és szakál úgy a szemöldök minden árnyazatu színe való tetszés szerinti tartós befestésére.

Dr. LINDSE TANÁR

növényi rud-hajkenőcse

fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyzersémin a hajidomoknak épen tartására. — eredeti darabja 50 kr. —

Dr. BÉRINGUIER

növénygyökér-olaja

— hosszabb használatra elégséges üvegesében ára 1 frt. o. é. —

A legalkalmasabb növénygyökérből készítve, a haj és szakál épen tartása, erősítése és szépítésére, úgy szinte a kellemetlen fejkorpa és sömörképződés megállítására.

Dr. Suin de Boutemard Fogpasztája

egész és fél csomagocskákban 70 kr. és 35 kr.

A legjutányosabb, legkényelmesebb és legbiztosabb szer a fogak és foghú épen tartása és tisztítására; e paszta egyzersémin az egész szájüregek igen jótékony üdéséget kölcsönöz.

BALZSAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN.

Mint szelid és hathatós mindennapi mosdó-szer, még a leggyöngébb bőrű hölgyek és gyermekek számára is igen ajánlatos. — Eredeti csomagban 35 kr. —

Dr. HARTUNG

CHINAHEJ OLAJA

A haj tenyésztésére és szépítésére a legjobb chinahéj lefőzése balzsam-olajjal. — Ára 85 kr. —

Dr. Hartung NÖVENY-HAJKENŐCSE

A legkényelmesebb, táplálóbb folyadék és növényrészekből, a hajnövelés előmozdítása és élészítése. — Ára 85 kr. —

Valamennyi fentebbi czikk, mint feltűnő tulajdonságuk által dícséretesen bebizonyult tárgyak valóságukért jótállással kizárólagosan kaphatók:

Kolozsvártt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint: Bészterczén: Kelp Ferencz; és Dietrich és Fleischer. Brassóban: Horváth Ferdinánd gyógyszerész. Déván: Bosniaki A. Décsen: Krémer Samu. Nagy-Enyeden: Horváth Ferencz. Erzsébetháron: Schmidt A.; K.-Férvártt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer. Kézi-Váradhelyt: Fejér Lukács. Maros-Váradhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Károly; és Vándory és Brandsch. Segesvártt: Misselbacher J. B. és fia. Sz.-Ujvártt: Placintár és fia. Gyógyász. Sz.-Régenben: Kinn János G. és Wachner Traugott. Szász-Sebesen: Weissörtel Ad. G. Szebenben: Zóhrer J. P. és Lurz János. Székely-Keresztúron: Binder Márton. Sepsil-Szentgyörgyön: Vinályos Béla. Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer.; Szeredában: Gozsy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolf G.; Zalathuán: Megay Guszt. A. gyógyszer.

(303)

ANDRES EDUARD

gomb és paszomány-czikkek gyára

Bécsben, Neubau, Siebensterngasse, 21.

Ajánlja a jelen idényre a kereskedő uraknak, férfi- és nő-szabónak, a legújabb párisi minták szerint saját gyárában készült

legújabb divat-gombjait

urak és hölgyek számára.

Paszomány-czikkek u. m. Crepin-ek, Grelor-ek, rojtok, hajtók, szegélyzetek, szalagcsukrok, csattok, hátszalagok, derékszorítók és kéz csipke-övök paszomány munkából, divat-gallon-ek, zsinorok gyapjú és selyemből, szegő-szalagok és ruha zsinorok.

Megrendelések postai-utánvétel vagy pénzküldés mellett azonnal teljesítetnek. Árjegyzékek kívánságra ingyen.

